

Силабус курсу

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА



Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота»

Дні занять: згідно розкладу.

Консультації: понеділок, 13.00 – 14.00.

Рік навчання: 2. **Семестр:** 4.

Мова викладання: українська

Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Олексюк Наталія Степанівна, Поліщук Віра Аркадіївна, Кравець Володимир Петрович
Контактний телефон	+380662125355, +380679317272, +380677157401
E-mail	nataliya_oleksiuk@ukr.net , polvira1951@gmail.com, kravets@tnpu.edu.ua
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС – 6 (180 год.)

Опис дисципліни

Науково-педагогічна практика покликана виконувати роль зв'язної ланки між теоретичними знаннями здобувача освітньо-наукового ступеня «доктор філософії», отриманими під час навчання за ОНП, і його практичною діяльністю щодо реалізації цих знань у педагогічному процесі.

Мета практики: закріплення у здобувача знань, отриманих у процесі навчання за ОНП; розвиток позитивної мотивації до науково-педагогічної діяльності; формування готовності до розробки навчально-методичних комплексів дисциплін і проведення різних видів занять з використанням інноваційних освітніх технологій; набуття навичок креативного підходу до виконання організаційних, комунікативних, виховних, педагогічних, проектувальних функцій та науково-педагогічних і дослідницьких завдань

Завдання: ознайомлення аспіранта з особливостями педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти; формування навичок педагога-дослідника, оволодіння сучасними методами та технологіями роботи з науковою інформацією (аналіз, синтез, узагальнення); оволодіння практичними навичками підготовки та проведення навчальних занять зі студентами, науково-методичного забезпечення навчального процесу в закладі вищої освіти; вивчення навчально-методичної літератури, програмного забезпечення з рекомендованих дисциплін навчального плану; закріплення психолого-педагогічних знань у сфері соціальної роботи та набуття творчого підходу до вирішення науково-педагогічних завдань; розвиток творчих здібностей та вироблення індивідуального стилю професійної діяльності, дослідницького ставлення до неї; формування умінь організовувати сприятливе освітнє середовище, розвивати у студентів мотивацію до навчання, формувати та підтримувати зворотний зв'язок; набуття професійних навичок майбутнього викладача закладу вищої освіти; поглиблення зв'язку теоретичних знань з педагогічним процесом, використання їх у розв'язанні конкретних навчальних і виховних завдань; удосконалення здібностей до виконання функцій викладача дисциплін відповідної спеціальності, молодого науковця, тьютора студентської групи, фасилітатора, науковця-дослідника; формування професійної готовності до роботи у закладі вищої освіти; розвиток креативного підходу до педагогічної діяльності та набуття навичок аналізу її результатів; формування потреби у самоосвіті, самореалізації й професійному зростанні; набуття навичок організації самостійної дослідницької роботи, результатом якої має бути написання наукового дослідження.

У результаті проходження науково-педагогічної практики у здобувача освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» формуються компетентності: загальні (ЗК 1 – здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в галузі соціальної роботи, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; ЗК 5 – здатність генерувати нові ідеї (креативність); ініціювати та втілювати інновації для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих проблем; ЗК 8 – здатність дотримуватись норм наукової етики, морально-етичних цінностей, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях і науково-педагогічній діяльності) та фахові (ФК 2 – здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності; ФК 9 – здатність розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки; ФК 11 – здатність до оволодіння методологією педагогічної та наукової діяльності за фахом; ФК 12 – здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності; планувати і організовувати освітній процес у вищій школі; визначати проміжні і кінцеві цілі навчання; вибудовувати взаємодію зі студентами, створювати позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат).

Структура курсу

Години лек./інд.	Тема	Результати навчання	Завдання
2/	Тема 1. Установча конференція.	Розуміти зміст та особливості професійної діяльності викладача ЗВО. Знати посадові обов'язки викладача ЗВО. Розуміти основні підходи до планування роботи викладача ЗВО.	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів, презентації.
/8	Тема 2. Ознайомлення з організацією і плануванням навчальної діяльності на кафедрі та в університеті у цілому.	Знати основні підходи до організації та планування навчального процесу в ЗВО та навчальної діяльності на кафедрі.	Усне опитування, термінологічний диктант.
/10	Тема 3. Вивчення науково-методичного досвіду викладання навчальних дисциплін викладачами кафедри.	Уміти аналізувати досвід викладання навчальних дисциплін науково-педагогічним персоналом кафедри. Знати основні підходи до формування методичного забезпечення навчальної діяльності	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів.
/10	Тема 4. Ознайомлення з організацією науково-дослідної роботи кафедри, провідними науковими школами, лабораторіями, проблемними групами тощо.	Уміти планувати та організовувати науково-дослідну роботу викладача. Знати провідні наукові школи, які функціонують на кафедрі, лабораторії, проблемні групи тощо.	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів, презентації.
/12	Тема 5. Відвідування лекцій, семінарських і практичних занять, їх обговорення.	Уміти аналізувати різні види навчальних занять: лекції, семінарські і практичні заняття.	Питання для аналізу та роздумів, термінологічний диктант, вправи, презентації
/20	Тема 6. Проведення лекцій, семінарських і практичних занять (фрагментів занять).	Уміти організовувати та проводити лекції, семінарські і практичні заняття (фрагменти занять).	Усне опитування, термінологічний диктант,

			презентації, вправи.
/4	Тема 7. Участь в організації самостійної та проведенні індивідуальної роботи.	Організовувати та проводити самостійну й індивідуальну роботу зі студентами. Уміти розробляти завдання для означених видів роботи та їх методичне забезпечення.	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів, презентації.
/4	Тема 8. Участь у підготовці і проведенні студентських конференцій, семінарів, круглих столів.	Знати основні підходи до організації та проведення студентських конференцій, семінарів, круглих столів.	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів, презентації.
/4	Тема 9. Участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп.	Уміти проводити засідання студентського наукового товариства (гуртка, проблемної групи – на вибір аспіранта).	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів, презентації.
/6	Тема 10. Визначення методів дослідження відповідно до його завдань.	Уміти визначати та використовувати методи наукового дослідження відповідно до його мети та завдань.	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів.
/28	Тема 11. Представлення наукового тезаурусу дослідження; підготовка до публікації тез конференції; написання статті відповідно до теми наукового дослідження.	Уміти представляти наукове дослідження з використанням тезаурусу; підготувати до публікації тези конференції; написати статтю відповідно до теми наукового дослідження.	Термінологічний диктант, презентації завдання для самостійної роботи, презентації.
/6	Тема 12. Підбір/розробка діагностичного інструментарію відповідно до мети дослідження; організація/виконання констатувальної/формуальної/контрольної частини експериментального дослідження (залежно від етапу роботи аспіранта над дисертацією); використання результатів дослідження на заняттях.	Підібрати/розробити діагностичний інструментарій дослідження; організувати/провести констатувальну/формуальну/контрольну частину експериментального дослідження (залежно від етапу роботи аспіранта над дисертацією та відповідно до індивідуального плану роботи аспіранта). Уміти використовувати результати дослідження у процесі навчальної діяльності.	Завдання для самостійної роботи, питання для аналізу та роздумів, презентації.
/4	Тема 13. Розробка індивідуального плану роботи практиканта.	Уміти розробляти індивідуальний план роботи.	Питання для аналізу та роздумів, завдання для самостійної роботи.

/10	Тема 14. Ознайомлення з методичним забезпеченням діяльності викладача ЗВО.	Знати основні складові методичного забезпечення діяльності викладача ЗВО та розуміти основні підходи до його формування.	Усне та письмове опитування, термінологічний диктант.
/40	Тема 15. Розробка конспектів занять і заходів.	Уміти розробляти конспекти занять і заходів та користуватися ними. Знати основні підходи до формування навчально-методичного забезпечення різних видів навчальних занять і заходів.	Завдання для самостійної роботи, презентації.
/20	Тема 16. Оформлення звітної документації.	Уміти оформляти звітну документацію.	Завдання для самостійної роботи, презентації.
2/	Тема 17. Підсумкова конференція.	Уміти аналізувати результати практики та представляти звіт про неї. За результатами набутого досвіду уміти передбачати шляхи оптимізації професійної підготовки майбутнього викладача ЗВО.	Виступи, презентації

Літературні джерела

Основні:

1. Артемова Л. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Кондор, 2012. 271 с.
2. Архипова С.П., Омеляненко В.Л., Савченко О.П., Триус Ю.В. Педагогічна практика студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Інструктивно-методичні матеріали для деканатів, кафедр, викладачів-методистів та студентів. Черкаси: ЧДУ, 2010. 28 с.
3. Буркова Л. Соціономічні професії: інноваційна підготовка фахівців у Вищих навчальних закладах: монографія. К.: ТОВ «Інформаційні системи» 2010. 278 с.
4. Буряк В. Викладач університету: вимоги до особистісних і професійних рис. Вища школа. 2010. №3-4. С.11–35.
5. Васянович Г. Педагогічна етика: Навчально-методичний посібник. Львів: Норма, 2005. 344 с.
6. Вайнола Р. Х. Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін: навч. посіб. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т психології та соц. педагогіки. К. : [б. в.], 2010. 150 с.
7. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
8. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. доп. та перероблене. Суми, СумДПУ, 2009. 122 с.
9. Про освіту [Електронний ресурс]: [Закон України: офіц.текст]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
10. Про вищу освіту [Електронний ресурс]: [Закон України: офіц.текст]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
11. Стеценко В. Організація практичної підготовки студентів у магістратурі. Нові технології навчання: науково-методичний збірник. К.: Науково-методичний центр вищої освіти, 2004. Вип. 37. С. 37–43.
12. Ягоднікова В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 70 с.

Допоміжні

1. Аузіна А. Система комплексної діагностики знань студента. Львів, 2002. 38 с.
2. Березівська Т. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі). Вісник ЧДУ. Педагогічні науки. 2002. Вип. 41. С. 9–14.
3. Бутенко В. Шляхи удосконалення навчально-виховного процесу у вищій школі. Актуальні проблеми державного управління, педагогіки і психології: зб. наук. праць ХНТУ. Вип. 2 (7). Херсон, 2012. С. 289–293.

4. Дубасенюк О. Упровадження освітніх інновацій в системі вищої освіти. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. 444 с.

5. Каплінський В.В. Лекція у вищому навчальному закладі: за і проти. Наукові записки ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Сер.: Педагогіка і психологія. Вип. 43. Вінниця: ТОВ Нілан ЛТД, 2015. С.28–33.

6. Каплінський В.В. Різновиди педагогічних ситуацій та їх використання на заняттях з дисциплін педагогічного циклу. Наукові записки. ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Вип. 6. Сер.: Педагогіка і психологія. Вінниця, 2002. С. 177–180.

7. Козак Л. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі. Освітологічний дискурс, 2014. № 1 (5). С. 95–104.

8. Лігум Ю. Якість освіти і новітні технології навчання в контексті інтеграції в європейський освітній простір. Педагогіка і психологія, 2011. № 2. С. 22–27.

9. Лозниця В. Форми організації навчання у вищій школі. Психологія і педагогіка. К., 2000. С. 280–298.

10. Мирошник О. Педагогічна майстерність: теорія і практика професійного становлення майбутнього вчителя. Витоки педагогічної майстерності. 2012. Вип. 9. С. 136–140.

11. Огнев'юк, В.О. Роль освіти у формуванні цінностей демократичного суспільства. Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти : зб. наук. пр. / за ред. Василя Кременя, 7 Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоевої. Хмельницький : ПП Заколотний М. І., 2011. С. 34–40.

12. Практична підготовка студентів із спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота» (методичні рекомендації для організаторів соціально-педагогічної практики) / Упорядники В.А. Поліщук, Н.С. Матвійчук. Тернопіль, ТДПУ, 2000. 24с.

13. Організаційно-відпочинкова соціально-педагогічна практика (методичні рекомендації для організаторів і студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота») / Упорядники В.А. Поліщук, Н.С. Матвійчук. Тернопіль, ТДПУ, 2000. 88с.

14. Профілактична соціально-педагогічна практика (методичні рекомендації для організаторів і студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота») / Упорядники В.А. Поліщук, Н.С. Матвійчук. Тернопіль, ТДПУ, 2001. 52 с.

Інтернет-ресурси

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vnz.org.ua/11>

2. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання Академії педагогічних наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ime.edu-ua.net/>

3. Інформаційно-консультативний центр «Освіта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.center-osvita.dp.ua/activities_u.php.

4. Мегaproект «Вища освіта: лідерство для прогресу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.liderstvo.org.ua/>

5. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/>

6. Освітянська Мережа України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm.

7. Український центр дистанційного навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.udl.org.ua/ua/index.htm>.

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Робота, які виконується із порушенням термінів без поважних причин, оцінюється на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час перевірки знань аспірантів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування практики є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 – усне опитування, питання для самоконтролю, самоаналізу, презентації, самостійна робота.	15
Модуль 2 – розгляд питань для роздумів, самоконтролю, самоаналізу, презентації, самостійна робота.	39
Модуль 3 – обговорення питань для роздумів, самоконтролю, самоаналізу, презентації, самостійна робота.	31
Модуль 4 – виступи, презентації, розгляд питань для роздумів, самоконтролю, самоаналізу, самостійна робота.	15

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку (практики)
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
64-74	D	
60-64	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни